

**Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ως
εποπτική αρχή στο ευρωπαϊκό τραπεζικό
σύστημα:**

Μια μείζονος σημασίας θεσμική τομή

Χρήστος Βλ. Γκόρτσος
Καθηγητής Διεθνούς Οικονομικού Δικαίου
Γενικός Γραμματέας ΕΕΤ

4 Νοεμβρίου 2014

Α. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η δημοσιονομική κρίση στην ευρωζώνη πυροδότησε εκ νέου (μετά τη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση του 2007-2009) πολιτικής φύσεως συζητήσεις αναφορικά με την αναγκαιότητα διαμόρφωσης υπερεθνικών εποπτικών αρχών του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος, ειδικά για τον τραπεζικό τομέα. Οι εν λόγω συζητήσεις τέθηκαν τον Ιούνιο του 2012 ώστε, να διαμορφωθεί μια "Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ένωση", στο πλαίσιο της οποίας να θεσμοθετηθούν σε ενωσιακό επίπεδο:

- μια υπερεθνική εποπτική αρχή αποκλειστικά και μόνο για τον τραπεζικό τομέα, υπό την αιγίδα της ΕΚΤ και στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού,
- ένας υπερεθνικός φορέας διευθέτησης ('resolution') μη βιώσιμων πιστωτικών ιδρυμάτων, και
- ένα υπερεθνικό σύστημα εγγύησης καταθέσεων.

Όλες αυτές οι πτυχές κρίθηκε ότι πρέπει να συνοδεύονται από ένα ενιαίο σύνολο κανόνων ουσιαστικού δικαίου ('single rulebook'), το οποίο πρέπει να υιοθετηθεί (και εν μέρει μάλιστα είχε ήδη υιοθετηθεί) από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο Ecofin

A. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

- Στη Σύνοδο Κορυφής της Ευρωζώνης της 29ης Ιουνίου 2012 οι Αρχηγοί των κρατών μελών και των κυβερνήσεων της ευρωζώνης ανέθεσαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την υποβολή συγκεκριμένων νομοθετικών προτάσεων αναφορικά με την άμεση θέση σε λειτουργία ενός ενιαίου εποπτικού μηχανισμού για τα πιστωτικά ιδρύματα, στο πλαίσιο μιας ευρύτερης πολιτικής πρωτοβουλίας για τη διαμόρφωση μιας "Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης" ("European Banking Union"). Χαρακτηριστική είναι η σχετική αναφορά στη Δήλωση της εν λόγω Συνόδου Κορυφής:
"Επιβεβαιώνουμε ότι είναι επιτακτική ανάγκη να σπάσει ο φαύλος κύκλος τραπεζών και δημοσίου χρέους".
- Στόχος της εν λόγω πρωτοβουλίας ήταν η διαμόρφωση της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης να επιτευχθεί χωρίς να καταστεί αναγκαία η προσφυγή σε τροποποίηση των Ευρωπαϊκών Συνθηκών (το οποίο έχει επιτευχθεί).

Οι πηγές των βασικών πυλώνων της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης

	Προληπτική εποπτεία και ρυθμιστική παρέμβαση στη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων	Διευθέτηση μη βιώσιμων πιστωτικών ιδρυμάτων	Εγγύηση τραπεζικών καταθέσεων
Ευρωπαϊκοί φορείς	<p>Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (SSM):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου • Νομικές πράξεις της ΕΚΤ • Διοργανική Συμφωνία ΕΚ-ΕΚΤ (λογοδοσία) 	<p>Ενιαίος Μηχανισμός Διευθέτησης και Ενιαίο Ταμείο Διευθέτησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (SRM) • Διακυβερνητική Συμφωνία (2014) (SRF) 	<p>καμία πρωτοβουλία ακόμα</p>
Εναρμόνιση κανόνων ουσιαστικού δικαίου	<ul style="list-style-type: none"> • Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (CRR) • Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (CRD IV) 	<p>Οδηγία 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου</p>	<p>Οδηγία 2014/49/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου</p>

A. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η νέα αρχιτεκτονική του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος

1. Η ΕΚΤ είναι εποπτική αρχή των πιστωτικών ιδρυμάτων με εξουσίες ρυθμιστικές σε σχέση με τα ειδικά καθήκοντα που της ανατέθηκαν, μέσα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εποπτικού Μηχανισμού
2. Το SRB είναι αρμόδιο για τη διεύθυνση μη βιώσιμων πιστωτικών ιδρυμάτων, μέσα στο πλαίσιο του Ενιαίου Μηχανισμού Διεύθυνσης
3. Η ΕΒΑ, η ΕΣΜΑ και η ΕΙΟΡΑ είναι ρυθμιστικές αρχές (συνδιαμορφωτές του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού δικαίου), με περιορισμένες εποπτικές εξουσίες σε υποκατάσταση των εθνικών εποπτικών αρχών – ειδικά η ΕΣΜΑ έχει και την άμεση εποπτεία των οίκων αξιολόγησης)
4. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ESRB), στο οποίο πλαίσιο του οποίου η ΕΚΤ έχει ειδικά καθήκοντα, είναι αρμόδιο για την μακρο-προληπτική επίβλεψη του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος

Το Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Δίκαιο πριν και μετά την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ένωση: Στοιχεία συνέχειας και αλλαγής

Α. Γενικές προληπτικές απαιτήσεις

Μέσα υλοποίησης	Αρμόδιες αρχές/Εφαρμοστέο δίκαιο	
	Έως την 31 ^η Δεκεμβρίου 2013	Από το 2014 (σταδιακά) (τα πλάγια γράμματα υποδηλώνουν αλλαγή ή νέο στοιχείο)
1. Αδειοδότηση και μικρο-προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνικές εποπτικές αρχές • Ελάχιστη εναρμόνιση των κανόνων (Οδηγία 2006/48/EK) 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός ('SSM Regulation')</i> (για τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης και για όσα από τα υπόλοιπα κράτη-μέλη της ΕΕ θέλουν να συμμετέχουν στην Τραπεζική Ένωση) • Εθνικές Εποπτικές Αρχές (για τα κράτη-μέλη της ΕΕ για τα οποία ισχύει παρέκκλιση)
2. Μικρο- και μακρο-προληπτική ρυθμιστική παρέμβαση στη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων	Ελάχιστη εναρμόνιση των κανόνων (Οδηγίες 2006/48/EK και 2006/49/EK)	Ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων ('CRR' και 'CRD IV') (για όλα τα κράτη-μέλη)

Το Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Δίκαιο πριν και μετά την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ένωση: Στοιχεία συνέχειας και αλλαγής (συνέχεια)

Α. Γενικές προληπτικές απαιτήσεις

Μέσα υλοποίησης	Αρμόδιες αρχές/Εφαρμοστέο δίκαιο	
	Έως την 31 ^η Δεκεμβρίου 2013	Από το 2014 (σταδιακά) (τα πλάγια γράμματα υποδηλώνουν αλλαγή ή νέο στοιχείο)
3. Αξιολόγηση σχεδίων ανάκαμψης	-	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός ('SSM Regulation')</i> (για τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης +) • <i>Εθνικές Εποπτικές Αρχές</i> (για τα κράτη-μέλη της ΕΕ για τα οποία ισχύει παρέκκλιση) • <i>Ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων ('BRRD')</i> (για όλα τα κράτη-μέλη)
4. Κατάρτιση σχεδίων εξυγίανσης	-	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης ('SRM Regulation')</i> (για τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης +) • <i>Εθνικές αρχές εξυγίανσης</i> (για τα κράτη-μέλη της ΕΕ για τα οποία ισχύει παρέκκλιση) • <i>Single rulebook ('BRRD')</i> (για όλα τα κράτη-μέλη)

**Το Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Δίκαιο πριν και μετά την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ένωση:
Στοιχεία συνέχειας και αλλαγής (συνέχεια)**

A. Γενικές προληπτικές απαιτήσεις

Μέσα υλοποίησης	Αρμόδιες αρχές/Εφαρμοστέο δίκαιο	
	Έως την 31^η Δεκεμβρίου 2013	Από το 2014 (σταδιακά) (τα πλάγια γράμματα υποδηλώνουν αλλαγή ή νέο στοιχείο)
5. Μακρο-προληπτική επίβλεψη του χρηματοπιστωτικού συστήματος	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου

Το Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Δίκαιο πριν και μετά την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ένωση:

Στοιχεία συνέχειας και αλλαγής (συνέχεια)

B. Πρόληψη κρίσεων

Μέσα υλοποίησης	Αρμόδιες αρχές/Εφαρμοστέο δίκαιο	
	Έως την 31 ^η Δεκεμβρίου 2013	Από το 2014 (σταδιακά) (τα πλάγια γράμματα υποδηλώνουν αλλαγή ή νέο στοιχείο)
1. Λήψη "εναλλακτικών μέτρων" στο πλαίσιο της αξιολόγησης σχεδίων ανάκαμψης	-	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός ('SSM Regulation')</i> (για τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης +) • <i>Εθνικές Εποπτικές Αρχές</i> (για τα κράτη-μέλη της ΕΕ για τα οποία ισχύει παρέκκλιση) • <i>Ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων ('CRD IV', 'BRRD')</i> (για όλα τα κράτη-μέλη)
2. Αξιολόγηση της δυνατότητας εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων	-	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης ('SRM Regulation')</i> (για τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης +) • <i>Εθνικές αρχές εξυγίανσης</i> (για τα κράτη-μέλη της ΕΕ για τα οποία ισχύει παρέκκλιση) • <i>Ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων ('BRRD')</i> (για όλα τα κράτη-μέλη)

Το Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Δίκαιο πριν και μετά την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ένωση: Στοιχεία συνέχειας και αλλαγής (συνέχεια)

B. Πρόληψη κρίσεων

Μέσα υλοποίησης	Αρμόδιες αρχές/Εφαρμοστέο δίκαιο	
	Έως την 31 ^η Δεκεμβρίου 2013	Από το 2014 (σταδιακά) (τα πλάγια γράμματα υποδηλώνουν αλλαγή ή νέο στοιχείο)
3. Έγκαιρη παρέμβαση – Διορισμός ειδικού διαχειριστή	-	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός ('SSM Regulation')</i> (για τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης +) • <i>Εθνικές Εποπτικές Αρχές</i> (για τα κράτη-μέλη της ΕΕ για τα οποία ισχύει παρέκκλιση) • <i>Ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων ('CRD IV', 'BRRD')</i> (για όλα τα κράτη-μέλη)
4. Απομείωση της ονομαστικής αξίας ή/και μετατροπή σε κοινές μετοχές των κεφαλαιακών μέσων (προηγείται της εξυγίανσης)	-	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης ('SRM Regulation')</i> (για τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης +) • <i>Εθνικές αρχές εξυγίανσης</i> (για τα κράτη-μέλη της ΕΕ για τα οποία ισχύει παρέκκλιση) • <i>Ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων ('BRRD')</i>

Το Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Δίκαιο πριν και μετά την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ένωση: Στοιχεία συνέχειας και αλλαγής (συνέχεια)

Γ. Διαχείριση κρίσεων

Μέσα υλοποίησης	Αρμόδιες αρχές/Εφαρμοστέο δίκαιο	
	Έως την 31 ^η Δεκεμβρίου 2013	Από το 2014 (σταδιακά) <i>(τα πλάγια γράμματα υποδηλώνουν αλλαγή ή νέο στοιχείο)</i>
1. Αναδιοργάνωση πιστωτικών ιδρυμάτων	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνικές αρχές (Οδηγία 2001/24/EK) • Δεν υφίσταται εναρμόνιση των κανόνων 	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνικές αρχές (Οδηγία 2001/24/EK) • Δεν υφίσταται εναρμόνιση των κανόνων
2. Εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνικές αρχές (Οδηγία 2001/24/EK) • Δεν υφίσταται εναρμόνιση των κανόνων 	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνικές αρχές (Οδηγία 2001/24/EK) • Δεν υφίσταται εναρμόνιση των κανόνων
3. Εγγύηση καταθέσεων	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνικά συστήματα εγγύησης καταθέσεων • Ελάχιστη εναρμόνιση των κανόνων (Οδηγία 94/19/EK) 	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνικά συστήματα εγγύησης καταθέσεων • <i>Ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων (Οδηγία 2014/49/ΕΕ) (για όλα τα κράτη-μέλη)</i>

**Το Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Δίκαιο πριν και μετά την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ένωση:
Στοιχεία συνέχειας και αλλαγής (συνέχεια)**

Γ. Διαχείριση κρίσεων

Μέσα υλοποίησης	Αρμόδιες αρχές/Εφαρμοστέο δίκαιο	
	Έως την 31 ^η Δεκεμβρίου 2013	Από το 2014 (σταδιακά) <i>(τα πλάγια γράμματα υποδηλώνουν αλλαγή ή νέο στοιχείο)</i>
4. Εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων	-	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης ('SRM Regulation')</i> (για τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης +) • <i>Εθνικές αρχές εξυγίανσης</i> (για τα κράτη-μέλη της ΕΕ για τα οποία ισχύει παρέκκλιση) • <i>Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (Διακυβερνητική Συμφωνία)</i> (για τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης +) • <i>Ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων ('BRRD')</i> (για όλα τα κράτη-μέλη)

**Το Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Δίκαιο πριν και μετά την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ένωση:
Στοιχεία συνέχειας και αλλαγής (συνέχεια)**

Γ. Διαχείριση κρίσεων

Μέσα υλοποίησης	Αρμόδιες αρχές/Εφαρμοστέο δίκαιο	
	Έως την 31 ^η Δεκεμβρίου 2013	Από το 2014 (σταδιακά) (τα πλάγια γράμματα υποδηλώνουν αλλαγή ή νέο στοιχείο)
5. Κεφαλαιακή ενίσχυση συστημικά σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων με κρατικούς πόρους	Κράτη-μέλη Έμμεσα από τον ESM	<ul style="list-style-type: none"> • Κράτη-μέλη • Έμμεσα από τον ESM • Υπό προϋποθέσεις απευθείας από τον ESM («εργαλείο απευθείας ανακεφαλαιοποίησης πιστωτικών ιδρυμάτων», DRI)
6. Τελικός αναχρηματοδοτικός δανεισμός σε φερέγγυα πιστωτικά ιδρύματα που αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας	Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες (ELA, παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα για την Ευρωζώνη)	Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες (ELA, παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα για την Ευρωζώνη)

Α. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η τετραπλή σημασία της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης

1. **Νομική:** μια εκτενέστατη νέα νομική ύλη στους τομείς του ευρωπαϊκού και του εθνικού δημοσίου οικονομικού δικαίου
2. **Οικονομική:** αλλαγή στον τρόπο λειτουργίας του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος
3. **Θεσμική:** ενίσχυση της ΕΚΤ μέσα στο σύστημα των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – θεσμοθέτηση νέου φορέα: **SRB**
4. **Πολιτική:** ένα ακόμα ουσιαστικό βήμα στην πορεία της πολιτικής ενοποίησης

A. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Πριν την ανάληψη των νέων εποπτικών της καθηκόντων, η ΕΚΤ διενήργησε μια **Συνολική Αξιολόγηση (Comprehensive Assessment)** των μεγαλύτερων τραπεζικών ομίλων της ευρωζώνης, του σημαντικότερου και πλέον εκτεταμένου ελέγχου που έχει γίνει σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα αποτελέσματα του ελέγχου, που ανακοινώθηκαν πριν από 10 ημέρες, κατέδειξαν τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί σε ό,τι αφορά τη σταθεροποίηση του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος, καθώς οι ευρωπαϊκές τράπεζες ενίσχυσαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών την κεφαλαιακή τους θέση κατά **200 δισ. ευρώ μέσα από τον ιδιωτικό τομέα.**

Β. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

Στις 29 Οκτωβρίου 2013, δημοσιεύτηκαν:

■ ο **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013** του Συμβουλίου για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (SSM Regulation)

■ ο **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1022/2013** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών) όσον αφορά την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

1. Βασικά χαρακτηριστικά

Δύο Πυλώνες

- Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (εφεξής «ΕΚΤ»), και
- εθνικές αρμόδιες αρχές – κεντρικές τράπεζες ή ανεξάρτητες διοικητικές αρχές (*διαφορά από το Ευρωσύστημα*)
- Η ΕΚΤ εποπτεύει απευθείας:
 - τα συστημικά σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα (120) και τις θυγατρικές τους, που εδρεύουν στα κράτη μέλη της Ευρωζώνης και αντιπροσωπεύουν το 85% των στοιχείων του ενεργητικού του τραπεζικού συστήματος της Ευρωζώνης,
 - τα πιστωτικά ιδρύματα των κρατών μελών για τα οποία ισχύει παρέκκλιση που θα αποφασίσουν την καθιέρωση στενής συνεργασίας μεταξύ της ΕΚΤ και της εθνικής αρμόδιας αρχής, και
 - τα υποκαταστήματα σε συμμετέχοντα κράτη μέλη πιστωτικών ιδρυμάτων εγκατεστημένων σε μη συμμετέχοντα κράτη μέλη

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

2. Συστημικά σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα

- (α) Τα πιστωτικά ιδρύματα που πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις σε ενοποιημένη βάση, εκτός αν συντρέχουν «ειδικές συνθήκες»:
- η συνολική αξία του ενεργητικού τους υπερβαίνει τα **€30 δις**
 - ο λόγος των συνολικών στοιχείων του ενεργητικού τους σε σχέση με το ΑΕΠ του κράτους υπερβαίνει το 20%, εκτός αν η συνολική αξία στοιχείων του ενεργητικού τους υπολείπεται των €5 δις
- (β) Τα πιστωτικά ιδρύματα που ζήτησαν ή έλαβαν **άμεσα** χρηματοδοτική ενίσχυση από το **EFSF** ή το **ESM**
- (γ) Πιστωτικό ίδρυμα που κατά την κρίση της εθνικής αρμόδιας αρχής είναι ιδιαίτερης σημασίας για την εγχώρια οικονομία, εκτός αν συντρέχουν «ειδικές συνθήκες»

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

2. Συστημικά σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα

- (δ) Σε κάθε περίπτωση, τα τρία πιο συστημικά σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα σε κάθε κράτος μέλος, εκτός αν συντρέχουν «ειδικές συνθήκες»

- (ε) Η ΕΚΤ έχει, επίσης, την εξουσία να αξιολογήσει αν ένα πιστωτικό ίδρυμα είναι συστημικά σημαντικό, όταν διαθέτει θυγατρικά πιστωτικά ιδρύματα σε πλείονα συμμετέχοντα κράτη μέλη και τα διασυνοριακά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του αποτελούν σημαντικό μέρος των συνολικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του

Τα καθήκοντα της ΕΚΤ μετά την υιοθέτηση του Κανονισμού 1024/2013

Κατηγορία Καθηκόντων της ΕΚΤ	Νομική Βάση	Εφαρμογή στα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ	Εφαρμογή στα κράτη μέλη με παρέκκλιση
1. Βασικά καθήκοντα (π.χ., νομισματική πολιτική)	ΣΛΕΕ, άρθρο 127, παρ. 2	ναι	όχι
2. Λοιπά καθήκοντα	διάφορα άρθρα της ΣΛΕΕ	ναι	κατά κανόνα όχι
3. Ειδικά καθήκοντα για την μακρο-προληπτική επίβλεψη του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος	Κανονισμός 1096/2010 του Συμβουλίου (βάσει του άρθρου 127, παρ. 6, ΣΛΕΕ)	ναι	ναι
4. Ειδικά καθήκοντα για την μικρο-προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων (νέο)	Κανονισμός 1024/2013 του Συμβουλίου (βάσει του άρθρου 127, παρ. 6, της ΣΛΕΕ)	ναι	Υπό τις προϋποθέσεις της διαδικασίας της «στενής συνεργασίας» (άρθρο 6)

Β. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

Οι διαφορετικοί πρωταρχικοί στόχοι της ΕΚΤ σε σχέση με τα επιμέρους καθήκοντά της

1. **Χάραξη και εφαρμογή νομισματικής πολιτικής:** διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών στην ευρωζώνη
2. **Μικρο-προληπτική εποπτεία:** διασφάλιση της ασφάλειας και ευρωστίας των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

3. Ειδικά καθήκοντα της ΕΚΤ για τα συστημικά σημαντικά ιδρύματα

- χορήγηση άδειας λειτουργίας σε πιστωτικά ιδρύματα και ανάκλησή της,
- εκτέλεση των καθηκόντων των εθνικών εποπτικών αρχών κατ' εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου αναφορικά με την ελεύθερη εγκατάσταση και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών από πιστωτικά ιδρύματα,
- αξιολόγηση γνωστοποιήσεων για την απόκτηση και διάθεση ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα,
- άσκηση μικρο-προληπτικής εποπτείας,
- διασφάλιση της συμμόρφωσης των πιστωτικών ιδρυμάτων με τις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού κανονιστικού πλαισίου, οι οποίες υποχρεώνουν τα πιστωτικά ιδρύματα να διαθέτουν άρτιες ρυθμίσεις διακυβέρνησης,

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

3. Ειδικά καθήκοντα της ΕΚΤ για τα συστημικά σημαντικά ιδρύματα (συνέχεια)

- διενέργεια ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ('stress-tests'),
- επιβολή στα πιστωτικά ιδρύματα ειδικών απαιτήσεων πρόσθετων ιδίων κεφαλαίων, δημοσίευσης, ρευστότητας («Πυλώνας II»),
- συμμετοχή στα σώματα εποπτών ('supervisory colleges'),
- συμμετοχή στη συμπληρωματική εποπτεία των financial conglomerates,
- εκτέλεση εποπτικών καθηκόντων όσον αφορά τα σχέδια ανάκαμψης και την έγκαιρη παρέμβαση σε πιστωτικά ιδρύματα που δεν πληρούν τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας
- άσκηση καθηκόντων μακρο-προληπτικής ρυθμιστικής παρέμβασης

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

4. Καθήκοντα εθνικών αρμοδίων αρχών

- λήψη κοινοποιήσεων από πιστωτικά ιδρύματα όσον αφορά το δικαίωμα εγκατάστασης και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών,
- προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών,
- πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για σκοπούς νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και για χρηματοδότηση της τρομοκρατίας,
- μικρο-προληπτική εποπτεία υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων τρίτων χωρών, καθώς και φορέων που δεν καλύπτονται από τον ορισμό των πιστωτικών ιδρυμάτων βάσει του ενωσιακού δικαίου, αλλά υπόκεινται σε εποπτεία ως πιστωτικά ιδρύματα βάσει του εθνικού δικαίου,
- επίβλεψη υπηρεσιών πληρωμών,
- άσκηση καθηκόντων αρμοδίων αρχών έναντι των πιστωτικών ιδρυμάτων όσον αφορά τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

5. Ρυθμιστικές εξουσίες της ΕΚΤ

- Η ΕΚΤ κατά την άσκηση της εποπτείας:
 - αν το σχετικό ενωσιακό δίκαιο αποτελείται από **Οδηγίες**, εφαρμόζει την εθνική νομοθεσία μεταφοράς των Οδηγιών στην εσωτερική έννομη τάξη,
 - αν η σχετική ενωσιακή νομοθεσία αποτελείται από **Κανονισμούς** και αυτοί οι Κανονισμοί παρέχουν ρητώς επιλογές στα κράτη μέλη, η ΕΚΤ εφαρμόζει την εθνική νομοθεσία δια της οποίας ασκούνται αυτές οι επιλογές
- Η ΕΚΤ εκδίδει **Κατευθυντήριες γραμμές** και **Συστάσεις** και λαμβάνει **Αποφάσεις**, υπό την επιφύλαξη της σχετικής ενωσιακής νομοθεσίας, περιλαμβανομένων και των μη νομοθετικών πράξεων (**RTS/ITS, Guidelines, Recommendations**)
- Η ΕΚΤ θεσπίζει **Κανονισμούς** για την οργάνωση ή τον προσδιορισμό των λεπτομερειών εκτέλεσης των ειδικών καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

6. Εποπτεία μη συστημικά σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων

Η ΕΚΤ (για τις θεματικές επί των οποίων ασκεί η ΕΚΤ στα συστημικά σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα) εκδίδει κανονισμούς, κατευθυντήριες γραμμές ή γενικές οδηγίες προς τις αρμόδιες εθνικές αρχές για την άσκηση εκ μέρους τους των καθηκόντων τους

Η ΕΚΤ ανά πάσα στιγμή μπορεί –ιδία πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος της εθνικής αρχής- να αποφασίσει να ασκεί η ίδια άμεσα τις σχετικές εξουσίες

Η ΕΚΤ ανά πάσα στιγμή μπορεί να κάνει χρήση των ακόλουθων εξουσιών:

- υποβολή αιτήματος για παροχή πληροφοριών,
- διεξαγωγή γενικών ερευνών,
- διενέργεια επιτόπιων επιθεωρήσεων,
- αίτημα για άδεια δικαστικής αρχής

Η ΕΚΤ μπορεί σε ad hoc και διαρκή βάση να απαιτεί πληροφορίες από τις αρμόδιες εθνικές αρχές ως προς την εκτέλεση των καθηκόντων τους

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

7. Συνεργασία ΕΚΤ και αρμοδίων αρχών εκτός Τραπεζικής Ένωσης

Συνάπτουν μνημόνιο συνεννόησης στο οποίο περιγράφεται ο τρόπος της μεταξύ τους συνεργασίας. Συγκεκριμένα, περιγράφονται:

- η διαβούλευση για τη λήψη αποφάσεων της ΕΚΤ που επηρεάζουν θυγατρικές ή υποκαταστήματα εγκατεστημένα σε μη συμμετέχον κράτος μέλος, αλλά των οποίων η μητρική επιχείρηση είναι εγκατεστημένη σε συμμετέχον κράτος μέλος, και
- η μεταξύ τους συνεργασία σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

Η ΕΚΤ συμμετέχει στα σώματα εποπτών στην περίπτωση διασυνοριακών πιστωτικών ομίλων που δραστηριοποιούνται τόσο εντός όσο και εκτός των της Τραπεζικής Ένωσης

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

8. «Στενή συνεργασία» με αρμόδιες αρχές κρατών μελών για τα οποία ισχύει παρέκκλιση

Για την καθιέρωση «στενής συνεργασίας», εκδίδεται απόφαση της ΕΚΤ υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος κοινοποιεί στα άλλα κράτη μέλη, την Επιτροπή, την ΕΚΤ και την ΕΑΤ το αίτημα να καθιερωθεί στενή συνεργασία με την ΕΚΤ,
- ii. Στην κοινοποίηση το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος αναλαμβάνει:
 - να διασφαλίσει ότι η εθνική αρμόδια αρχή θα συμμορφώνεται με τις κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδονται από την ΕΚΤ ή με τα αιτήματά της
 - να παρέχει κάθε πληροφορία σχετικά με τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στο εν λόγω κράτος μέλος, τις οποίες μπορεί να απαιτήσει η ΕΚΤ, με σκοπό τη συνολική αξιολόγηση αυτών των πιστωτικών ιδρυμάτων
- iii. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος έχει θεσπίσει σχετική εθνική νομοθεσία, ώστε να διασφαλίσει ότι η εθνική αρμόδια αρχή του θα υποχρεούται να λάβει κάθε μέτρο σχετικά με τα πιστωτικά ιδρύματα, το οποίο έχει ζητηθεί από την ΕΚΤ

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

9. Όργανα της ΕΚΤ - Εποπτικό Συμβούλιο

Προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία, στο πλαίσιο της ΕΚΤ, ενός «εσωτερικού φορέα» ('internal body'), του **Εποπτικού Συμβουλίου** ('Supervisory Board'), το έργο του οποίου συνίσταται:

- στον σχεδιασμό και στην εκτέλεση των ειδικών καθηκόντων της ΕΚΤ, και
- στην υποβολή ολοκληρωμένων σχεδίων αποφάσεων που θα εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ.

Πρόκειται για το βασικό όργανο για την άσκηση των εποπτικών καθηκόντων της ΕΚΤ – **οι τελικές αποφάσεις, πάντως, λαμβάνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο**

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

9. Όργανα της ΕΚΤ - Εποπτικό Συμβούλιο

Στο Εποπτικό Συμβούλιο συμμετέχουν:

- ο Πρόεδρος του, ο οποίος επιλέγεται από το ΔΣ της ΕΚΤ, το οποίο υποβάλλει την πρόταση προς έγκριση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο,
- ο Αντιπρόεδρος του, ο οποίος επιλέγεται, μεταξύ των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής, από το ΔΣ της ΕΚΤ, το οποίο υποβάλλει την πρόταση προς έγκριση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο,
- τέσσερις (4) εκπρόσωποι της ΕΚΤ, οι οποίοι διορίζονται από την Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ, και
- ένας εκπρόσωπος ανά εθνική εποπτική αρχή (συνεπώς, είκοσι τέσσερα (24) μέλη)

Θητεία Προέδρου: πενταετής και μη ανανεώσιμη

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

9. Όργανα της ΕΚΤ - Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης

- Αποτελείται από 5 πρόσωπα υψηλού κύρους από κράτη μέλη που δεν εργάζονται στην ΕΚΤ ή σε εθνική αρμόδια αρχή (άπαξ ανανεώσιμη θητεία 5 ετών)
- Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται να ζητήσει εσωτερική διοικητική επανεξέταση απόφασης που λαμβάνεται από την ΕΚΤ, η οποία του απευθύνεται ή το αφορά άμεσα και μεμονωμένα
- Αφορά τη διαδικαστική και ουσιαστική συμμόρφωση της απόφασης προς τον Κανονισμό 1024/2013
- Το Διοικητικό Συμβούλιο Επανεξέτασης γνωμοδοτεί εντός περιόδου ανάλογης με το επείγον του θέματος και το πολύ εντός 2 μηνών από την παραλαβή της αίτησης και την παραπέμπει στο Εποπτικό Συμβούλιο για προετοιμασία νέου σχεδίου απόφασης

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

9. Όργανα της ΕΚΤ - Διοικητικό συμβούλιο επανεξέτασης

- Το Εποπτικό Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη τη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου Επανεξέτασης και υποβάλλει τάχιστα νέο σχέδιο απόφασης στο ΔΣ
- Το νέο σχέδιο απόφασης καταργεί την αρχική απόφαση, την αντικαθιστά με απόφαση πανομοιότυπου περιεχομένου ή την αντικαθιστά με τροποποιημένη απόφαση
- Το νέο σχέδιο απόφασης θεωρείται εγκριθέν, εκτός εάν το ΔΣ εκφράσει αντίρρηση εντός ανώτατου χρονικού διαστήματος δέκα (10) εργάσιμων ημερών

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

10. Εξουσίες της ΕΚΤ

Εξουσίες έρευνας

- Αιτήματα για παροχή πληροφοριών
- Γενικές έρευνες
- Επιτόπιες επιθεωρήσεις
- Άδεια δικαστικής αρχής

Ειδικές εποπτικές εξουσίες

- Χορήγηση και ανάκληση άδειας λειτουργίας
- Αξιολόγηση των αποκτήσεων ειδικών συμμετοχών
- Εποπτικές εξουσίες
- Εξουσίες των αρχών υποδοχής και συνεργασία στην ενοποιημένη εποπτεία
- Διοικητικές κυρώσεις

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

10. Εξουσίες της ΕΚΤ

Εξουσίες έρευνας - Αιτήματα για παροχή πληροφοριών

Στο πλαίσιο άσκησης των ειδικών καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί, η ΕΚΤ δύναται να απαιτεί να της παρέχουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες τα ακόλουθα νομικά ή φυσικά πρόσωπα:

- Πιστωτικά ιδρύματα εγκατεστημένα σε συμμετέχοντα κράτη μέλη,
- Εταιρείες χρηματοπιστωτικών συμμετοχών εγκατεστημένες στα συμμετέχοντα κράτη μέλη
- Μεικτές χρηματοοικονομικές εταιρείες συμμετοχών εγκατεστημένες στα συμμετέχοντα κράτη μέλη
- Εταιρείες συμμετοχών μεικτής δραστηριότητας εγκατεστημένες στα συμμετέχοντα κράτη μέλη
- Πρόσωπα που ανήκουν στις προαναφερθείσες οντότητες
- Τρίτοι στους οποίους οι προαναφερθείσες οντότητες ανέθεσαν καθήκοντα ή δραστηριότητες

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

10. Εξουσίες της ΕΚΤ

Εξουσίες έρευνας - Γενικές έρευνες

Η ΕΚΤ μπορεί να διεξάγει γενικές έρευνες για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα από τα οποία έχει το δικαίωμα να αιτείται πληροφορίες και προς το σκοπό αυτό έχει το δικαίωμα:

- να απαιτεί την υποβολή εγγράφων,
- να εξετάζει τα βιβλία και αρχεία των εν λόγω προσώπων και να λαμβάνει αντίγραφα ή αποσπάσματα αυτών,
- να λαμβάνει προφορικές ή γραπτές μαρτυρίες από τα εν λόγω πρόσωπα ή τους εκπροσώπους τους ή τα μέλη του προσωπικού τους, και
- να εξετάζει κάθε άλλο πρόσωπο που συναινεί να ερωτηθεί με σκοπό τη συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με το αντικείμενο της έρευνας.

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

10. Εξουσίες της ΕΚΤ

Εξουσίες έρευνας - Επιτόπιες επιθεωρήσεις

- Η ΕΚΤ μπορεί, υπό την προϋπόθεση ότι θα ενημερωθεί προηγουμένως η εθνική αρμόδια αρχή, να διεξάγει όλες τις αναγκαίες επιτόπιες επιθεωρήσεις στις επιχειρηματικές εγκαταστάσεις των νομικών προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 10 του Κανονισμού 1024/2013 και οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση που περιλαμβάνεται στην ενοποιημένη εποπτεία
- Η ΕΚΤ μπορεί να διεξάγει την επιτόπια επιθεώρηση χωρίς να ειδοποιούνται προηγουμένως τα εν λόγω νομικά πρόσωπα, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή και την αποτελεσματικότητα των επιθεωρήσεων

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

10. Εξουσίες της ΕΚΤ

Ειδικές εποπτικές εξουσίες - Χορήγηση άδειας λειτουργίας

1. Η αίτηση άδειας λειτουργίας υποβάλλεται στις εθνικές αρμόδιες αρχές του συμμετέχοντος κράτους μέλους όπου πρόκειται να εγκατασταθεί το πιστωτικό ίδρυμα
2. Εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας, η εθνική αρμόδια αρχή καταρτίζει σχέδιο απόφασης, με το οποίο προτείνει στην ΕΚΤ να χορηγήσει άδεια λειτουργίας
3. Το σχέδιο απόφασης κοινοποιείται στην ΕΚΤ και στον αιτούντα. Σε κάθε άλλη περίπτωση η εθνική αρμόδια αρχή απορρίπτει την αίτηση
4. Το σχέδιο απόφασης θεωρείται εκδοθέν από την ΕΚΤ, εκτός εάν διατυπώσει αντίρρηση εντός 10 εργάσιμων ημερών, δυνάμενης να παραταθεί μόνο για άλλες 10 ημέρες
5. Η ΕΚΤ διατυπώνει αντίρρηση μόνο όταν δεν πληρούνται οι όροι για τη χορήγηση της άδειας σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία της Ένωσης

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

10. Εξουσίες της ΕΚΤ

Ειδικές εποπτικές εξουσίες - Ανάκληση άδειας λειτουργίας

Η ΕΚΤ δύναται να ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας στις περιπτώσεις που προβλέπει η σχετική νομοθεσία της Ένωσης:

- είτε με δική της πρωτοβουλία,
- είτε κατόπιν προτάσεως από την εθνική αρμόδια αρχή. Στην περίπτωση αυτή, η ΕΚΤ αποφασίζει λαμβάνοντας υπόψη την αιτιολόγηση της ανάκλησης που προέβαλε η εθνική αρμόδια αρχή.

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

10. Εξουσίες της ΕΚΤ

Ειδικές εποπτικές εξουσίες - Αξιολόγηση των αποκτήσεων ειδικών συμμετοχών

1. Κάθε απόκτηση ειδικής συμμετοχής σε πιστωτικό ίδρυμα που είναι εγκατεστημένο σε συμμετέχον κράτος μέλος ή κάθε άλλη σχετική πληροφορία κοινοποιείται στις εθνικές αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένο το πιστωτικό ίδρυμα
2. Η εθνική αρμόδια αρχή αξιολογεί την προτεινόμενη απόκτηση και διαβιβάζει στην ΕΚΤ την κοινοποίηση και μία πρόταση απόφασης για την εναντίωση ή μη εναντίωση στην απόκτηση, τουλάχιστον 10 εργάσιμες ημέρες πριν από τη λήξη της σχετικής περιόδου αξιολόγησης που ορίζει η σχετική νομοθεσία της Ένωσης
3. Η ΕΚΤ αποφασίζει αν θα εναντιωθεί ή όχι στην απόκτηση βάσει των κριτηρίων αξιολόγησης που προβλέπονται στη σχετική ενωσιακή νομοθεσία, καθώς και σύμφωνα με τη διαδικασία και εντός των περιόδων αξιολόγησης που προβλέπονται στο ενωσιακό δίκαιο

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

10. Εξουσίες της ΕΚΤ

Ειδικές εποπτικές εξουσίες

Η ΕΚΤ προκειμένου να εκπληρώσει τα ειδικά καθήκοντα που της έχουν ανατεθεί διαθέτει τις ακόλουθες εξουσίες:

1. να απαιτεί από τα ιδρύματα να διατηρούν ίδια κεφάλαια που να υπερβαίνουν τις κεφαλαιακές απαιτήσεις που αναφέρονται στην ενωσιακή νομοθεσία,
2. να απαιτεί την ενίσχυση των ρυθμίσεων, διαδικασιών, μηχανισμών και στρατηγικών,
3. να απαιτεί από τα ιδρύματα να παρουσιάσουν ένα σχέδιο για την αποκατάσταση της συμμόρφωσης με τις εποπτικές απαιτήσεις και να καθορίσουν προθεσμία για την υλοποίησή του, συμπεριλαμβανομένων βελτιώσεων στο εν λόγω σχέδιο σε ό,τι αφορά το πεδίο εφαρμογής και την προθεσμία,

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

10. Εξουσίες της ΕΚΤ

Ειδικές εποπτικές εξουσίες

4. να απαιτεί από τα ιδρύματα να εφαρμόζουν ειδική πολιτική προβλέψεων ή μεταχείριση των στοιχείων του ενεργητικού από την άποψη των απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων,
5. να θέτει περιορισμούς ή όρια στις επιχειρηματικές δραστηριότητες, το επιχειρηματικό φάσμα ή το δίκτυο των ιδρυμάτων ή να ζητά την αφαίρεση δραστηριοτήτων που ενέχουν αυξημένο κίνδυνο για την αρτιότητα ενός ιδρύματος,
6. να απαιτεί την μείωση του κινδύνου τον οποίον ενέχουν οι δραστηριότητες, τα προϊόντα και τα συστήματα των ιδρυμάτων,
7. να απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα τον περιορισμό της μεταβλητής αμοιβής ως ποσοστού του συνόλου των καθαρών εσόδων, όταν το ύψος της δεν συνάδει με τη διατήρησης υγιούς κεφαλαιακής βάσης,
8. να απαιτεί από τα ιδρύματα να χρησιμοποιούν τα καθαρά κέρδη για την ενίσχυση των ιδίων κεφαλαίων,

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

10. Εξουσίες της ΕΚΤ

Ειδικές εποπτικές εξουσίες

9. να περιορίζει ή να απαγορεύει τη διανομή κερδών από το ίδρυμα στους μετόχους, στα μέλη ή στους κατόχους των ιδίων κεφαλαίων της Κατηγορίας 1, εφόσον η απαγόρευση δεν συνιστά αθέτηση υποχρέωσης του ιδρύματος,
10. να επιβάλλει απαιτήσεις για πρόσθετες ή συχνότερες υποβολές αναφορών,
11. να επιβάλει συγκεκριμένες απαιτήσεις ρευστότητας, περιλαμβανομένων των περιορισμών στις αναντιστοιχίες ληκτότητας μεταξύ ενεργητικού και παθητικού,
12. να απαιτεί πρόσθετες πληροφορίες, και
13. να απομακρύνει ανά πάσα στιγμή μέλη του διοικητικού οργάνου πιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις που τάσσει η ενωσιακή νομοθεσία

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

Ειδικά καθήκοντα της ΕΚΤ – Διοικητικές κυρώσεις			
Πεδίο εφαρμογής	Παραβάσεις της εθνικής νομοθεσίας	Παραβάσεις της ενωσιακής νομοθεσίας (Κανονισμοί – νομικές πράξεις ΕΚΤ)	Διοικητικές κυρώσεις που δύναται να επιβάλλει η ΕΚΤ
Πιστωτικά ιδρύματα	<i>Εθνικές αρχές</i>	<i>ΕΚΤ</i>	Διοικητικά χρηματικά πρόστιμα που ανέρχονται έως και στο διπλάσιο του ποσού των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν λόγω της παράβασης, εάν το εν λόγω ποσό μπορεί να προσδιοριστεί, ή μέχρι και 10% του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών ενός νομικού προσώπου κατά την προηγούμενη χρήση ή άλλες χρηματικές κυρώσεις που μπορεί να προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία της Ένωσης
Χρηματοδοτικές εταιρείες συμμετοχών	<i>Εθνικές αρχές</i>	<i>ΕΚΤ</i>	
Μεικτές χρηματοοικονομικές εταιρείες συμμετοχών	<i>Εθνικές αρχές</i>	<i>ΕΚΤ</i>	
Μέλη ΔΣ	<i>Εθνικές αρχές</i>		
Άλλα άτομα που φέρουν ευθύνη για την παράβαση	<i>Εθνικές αρχές</i>		

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

11. Λοιπά θέματα

Διαχωρισμός από τη λειτουργία νομισματικής πολιτικής

- Το προσωπικό που συμβάλλει στην εκτέλεση των εποπτικών καθηκόντων της ΕΚΤ είναι οργανωτικά διαχωρισμένο από το προσωπικό που συμμετέχει στη διεξαγωγή άλλων καθηκόντων της ΕΚΤ, και υπόκειται σε διαφορετικές απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων
- Το ΔΣ λειτουργεί με εντελώς διαφοροποιημένο τρόπο όσον αφορά τα νομισματικά και εποπτικά καθήκοντα. Η διαφοροποίηση αυτή συνεπάγεται αυστηρά διαχωρισμένες συνεδριάσεις και ημερήσιες διατάξεις
- **Σύσταση επιτροπής μεσολάβησης:** Συμβιβάζει τις διαφορές απόψεων που εκφράζουν οι αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων συμμετεχόντων κρατών μελών σχετικά με αντίρρηση του ΔΣ σε σχέδιο απόφασης του εποπτικού συμβουλίου

Β. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

11. Λοιπά θέματα

- κατοχύρωση της θεσμικής, προσωπικής, λειτουργικής και οικονομικής ανεξαρτησίας της ΕΚΤ κατά την άσκηση των ειδικών εποπτικών καθηκόντων που της ανατίθενται, σε συμπλήρωση των όσων ήδη ισχύουν βάσει της Συνθήκης και του Καταστατικού της ΕΚΤ
- υποχρέωση αυξημένης λογοδοσίας της ΕΚΤ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια (Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της ΕΚΤ),
- εξουσία της ΕΚΤ για μετακύλιση του κόστους της μικρο-προληπτικής εποπτείας που ασκεί στα εποπτευόμενα πιστωτικά ιδρύματα

B. Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

11. Λοιπά θέματα (συνέχεια)

- τήρηση συσγκεκριμένων διαδικαστικών εγγυήσεων σε σχέση με την έκδοση εποπτικών αποφάσεων,
- αναφορά παραβάσεων,
- επαγγελματικό-υπηρεσιακό απόρρητο των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου και του προσωπικού της ΕΚΤ,

Γ. Εναρμόνιση κανόνων ουσιαστικού δικαίου (single rulebook)

Το ενιαίο σύνολο κανόνων ουσιαστικού δικαίου περιλαμβάνει κανόνες που εντάσσονται στις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- τη μικρο-προληπτική εποπτεία και τη μικρο και μακρο-προληπτική ρυθμιστική παρέμβαση στο τραπεζικό σύστημα (**CRD IV, CRR**),
- τη διευθέτηση (*resolution*) μη βιώσιμων πιστωτικών ιδρυμάτων (**BRRD**), και
- την εγγύηση καταθέσεων (**DGSD**).

Γ. Εναρμόνιση κανόνων ουσιαστικού δικαίου (single rulebook)

Προληπτική εποπτεία και προληπτική ρυθμιστική παρέμβαση: CRD IV / CRR

Στις 26 Ιουνίου 2013 δημοσιεύτηκαν:

■ η **Οδηγία 2013/36/ΕΕ** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ», γνωστή ως **CRD IV**, και

■ ο **Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012», γνωστός ως **CRR**

Γ. Εναρμόνιση κανόνων ουσιαστικού δικαίου (single rulebook)

■ Προληπτική εποπτεία και προληπτική ρυθμιστική παρέμβαση: CRR

Στον Κανονισμό 575/2013 περιλαμβάνονται διατάξεις αναφορικά με τη μικρο-προληπτική ρυθμιστική παρέμβαση στη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων με τις οποίες επιδιώκεται:

- η ενίσχυση της ποιότητας και της ποσότητας της κεφαλαιακής βάσης των τραπεζών
- η καθιέρωση καινοτόμων εργαλείων προληπτικής ρυθμιστικής παρέμβασης
 - Συντελεστής κάλυψης ρευστότητας ('Liquidity Coverage Ratio')
 - Συντελεστής καθαρής σταθερής χρηματοδότησης ('Net Stable Funding Ratio')
 - Συντελεστής μόχλευσης ('Leverage Ratio')
- η παροχή κινήτρων για τη διαπραγμάτευση εξω-χρηματιστηριακών παραγώγων μέσω κεντρικών αντισυμβαλλομένων
- η ενίσχυση της διαφάνειας μέσω της καθιέρωσης πρόσθετων απαιτήσεων δημοσιοποίησης στοιχείων από τα πιστωτικά ιδρύματα

Ο Κανονισμός 575/2013 εφαρμόζεται, σταδιακά, από την **1η Ιανουαρίου 2014**

Γ. Εναρμόνιση κανόνων ουσιαστικού δικαίου (single rulebook)

■ Προληπτική εποπτεία και προληπτική ρυθμιστική παρέμβαση: **CRD IV**

Στην Οδηγία 2013/36/ΕΕ περιλαμβάνονται διατάξεις σχετικά με :

- την ελεύθερη εγκατάσταση και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών από τα πιστωτικά ιδρύματα,
- την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων από τις αρμόδιες αρχές
- την εταιρική διακυβέρνηση,
- τις πολιτικές αποδοχών, και
- την καθιέρωση κεφαλαιακών αποθεμάτων ασφαλείας

Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ εφαρμόζεται, σταδιακά, από την **1η Ιανουαρίου 2014**

Δ. Καταληκτικές παρατηρήσεις

Η ύπαρξη μιας υπερεθνικής αρχής στην ευρωζώνη, αρμόδιας για τη μικρο-προληπτική εποπτεία των μεγαλύτερων τραπεζικών ομίλων, εύλογα αναμένεται ότι θα συμβάλει θετικά στη διασφάλιση της σταθερότητας του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος και στην περαιτέρω ολοκλήρωση του ενιαίου ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού χώρου, με απώτερο στόχο τη διαμόρφωση των απαραίτητων συνθηκών, ώστε, μετά τις πρόσφατες κρίσεις:

- να αποκατασταθεί πλήρως η εμπιστοσύνη του κοινού στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, και
- το χρηματοπιστωτικό σύστημα με τη σειρά του να συνδράμει ακόμα περισσότερο, με δανειακά κεφάλαια, το υγιές τμήμα του πραγματικού τομέα της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Δ. Καταληκτικές παρατηρήσεις

Η εποπτική αυτή αρμοδιότητα ανατέθηκε μάλιστα, ορθά κατά τη γνώμη μου, στην ευρωπαϊκή νομισματική αρχή, την ΕΚΤ, η οποία, μολονότι δεν ήταν ακόμα τραπεζική εποπτική αρχή, είχε, μεταξύ άλλων και σχεδόν πανθομολογούμενα, εξαιρετικά θετική συμβολή στη θωράκιση του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος κατά τη διάρκεια:

- τόσο της πρόσφατης (2007-2009) διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης
- όσο και της αμέσως επόμενης δημοσιονομικής κρίσης στην ευρωζώνη.